

Justitsministeriet

Dato 2. februar 2006

PRESSEMEDDELELSE

Nye regler skal begrænse isolationsfængsling

Justitsminister Lene Espersen er parat til at ændre retsplejeloven, således at brugen af isolationsfængsling fremover begrænses.

Ministeren har netop modtaget en betænkning om varetægtsfængsling i isolation fra Strafferetsplejeudvalget, der peger på en række konkrete forslag til ændring af retsplejeloven (betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven).

Udvalget foreslår bl.a. følgende:

- skærpelse af betingelserne for iværksættelse og opretholdelse af isolation af unge under 18 år
- nedsættelse af tidsgrænserne for isolation
- skærpelse af betingelserne for opretholdelse af længerevarende isolation
- lovfæstelse af ordningen om forelæggelse for Rigsadvokaten
- skærpede regler om domstolenes begrundelsespligt
- udvidet adgang til mundtlig behandling af kæremål

Betænkningen sendes nu i høring, og efter planen fremsætter justitsministeren lovforslag om ændringerne senere på året.

Justitsminister **Lene Espersen** siger:

"Der skal ikke herske tvivl om, at det er denne regerings politik, at politiet skal have de bedst mulige vilkår for at opklare forbrydelser. Omvendt kan isolation opleves som et meget belasten-

de indgreb, og derfor ønsker regeringen et system, hvor vi på den ene side fastholder muligheden for brugen af isolation, men hvor vi samtidig skærper reglerne for isolationsfængsling.

Strafferetsplejeudvalget har nu færdiggjort sin evaluering af den ændring af isolationsreglerne, som blev gennemført i 2000 med det formål at opnå en væsentlig begrænsning i anvendelsen og varigheden af isolationsfængsling.

Sammenfattende er det udvalgets vurdering, at lovændringen i 2000 nok har virket ved en nedbringelse af det absolutte antal isolationsfængslinger, men der er usikkerhed om, hvorvidt tendensen holder, ligesom der ikke er sket en nedbringelse af den gennemsnitlige varighed af isolation. I lyset bl.a. heraf indeholder betænkningen et lovudkast, der navnlig har til formål at sikre, at varigheden af isolation nedbringes væsentligt, og at den nedgang i antallet af isolationsfængslinger, som er opnået med lovændringen i 2000, fastholdes.

Betænkningen vil nu blive sendt i høring. Det er min hensigt at fremsætte lovforslag på grundlag af betænkningen og høringssvarene senere på året.”

Til redaktionen:

Strafferetsplejeudvalgets betænkning vedrører isolation af varetægtsarrestanter efter rettens bestemmelse med hjemmel i retsplejelovens §§ 770 a-770 c, dvs. isolation begrundet i hensynet til opklaringen og pådømmelsen af den lovovertrædelse, for hvilken varetægtsarrestanten er sigtet.

Betænkningen indeholder dels en evaluering af de regler om varetægtsfængsling i isolation, der blev gennemført ved lov nr. 428 af 31. maj 2000, og som havde til formål at opnå en væsentlig begrænsning i anvendelsen og varigheden af isolationsfængsling, dels overvejelser om mulighederne for yderligere at begrænse anvendelsen af isolation.

Helt overordnet har udvalget om udviklingen i anvendelsen af varetægtsfængsling anført, at antallet af tilfælde, hvor isolation bringes i anvendelse, er markant lavere end før lovændringen, om end der er tale om en betydelig stigning fra 2003 til 2004. Også den gennemsnitlige varighed af isolation var de første par år væsentligt kortere end før lovændringen. Siden er der imidlertid indtrådt stigninger i den gennemsnitlige varighed således, at den gennemsnitlige varighed af isolation i 2004 svarer til niveauet før lovændringen.

Det er udvalgets vurdering, at lovændringen i 2000 i ganske vid udstrækning har virket efter hensigten. Der er således ikke efter de foreliggende statistiske oplysninger og oplysningerne om praksis et sikkert belæg for at antage, at der er sket en ”glidning” i praksis med hensyn til anvendelse af isolation.

Alligevel finder udvalget, at udviklingen rejser nogle spørgsmål i forhold til 2000-lovens formål.

Det skyldes for det første, at stigningen i antallet af isolationer fra 2003 til 2004 rejser det spørgsmål, om nedgangen efter lovændringen er erstattet af en egentlig stigende tendens. Statistisk er materialet for spinkelt til at besvare spørgsmålet. Der er dog efter udvalgets opfattelse alligevel som følge af stigningen grund til at være opmærksom på, i hvilke tilfælde man iværksætter isolation.

For det andet er ønsket om at begrænse varigheden af isolation ikke realiseret i form af en nedbringelse af den gennemsnitlige varighed af isolationsperioderne.

For det tredje forekommer der betydelige lokale forskelle i anvendelsen af isolation, hvorfor der kan være grund til at være opmærksom på, hvorledes reglerne anvendes i forskellige dele af landet.

Strafferetsplejeudvalget finder på den baggrund, at der kan være behov for regeljusteringer med henblik på at opnå navnlig kortere isolationsperioder, at fastholde den nedgang i antallet af isolationsfængslinger, som er opnået med 2000-loven navnlig i de første år, og at sikre større ensartethed i praksis i hele landet.

Betænkningen indeholder forslag om ændring af retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling i isolation på følgende områder:

- Betingelserne for at iværksætte og opretholde varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år foreslås skærpet.
- De gældende tidsgrænser for isolation foreslås nedsat med henblik på at opnå en generel begrænsning i den tidsmæssige udstrækning af isolation.

For det første foreslås den ufravigelige overgrænse for isolation på 4 uger vedrørende lovovertrædelser, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder, men ikke i 4 år, af udvalgets flertal nedsat til 14 dage. Også udvalgets mindretal foreslår fristen nedsat til 14 dage, men dog således, at 14-dagesgrænsen undtagelsesvis vil kunne udstrækkes i op til 4 uger af retten, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet.

For det andet foreslås den ufravigelige overgrænse for isolation på 8 uger vedrørende lovovertrædelser, der efter loven kan medføre fængsel i 4 år, men ikke i 6 år, nedsat til 4 uger.

For det tredje foreslås den fravigelige overgrænse for isolation på 3 måneder vedrørende lovovertrædelser, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, af udvalgets flertal nedsat til 8 uger. Den gældende adgang for retten til undtagelsesvis at tillade, at isolation udstrækkes ud over den nævnte overgrænse, hvis afgørende hensyn til strafforfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten hidtil har været isole-ret, foreslås opretholdt. Udvalget foreslår imidlertid, at det som en yderligere betingelse fastsættes, at lovovertrædelser kan ventes at ville medføre straf af fængsel i mindst 2 år.

For det fjerde foreslås indført en overgrænse for isolation på 6 måneder. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt den foreslåede 6-månedersgrænse bør kunne fraviges, har udvalget været delt. Flertallet foreslår, at der indføres en ufravigelig overgrænse for isolation på 6 måneder, når der er rejst sigtelse for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, medmindre sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 191 eller 237. Mindretallet foreslår, at 6-månedersgrænsen i det hele gøres ufravigelig.

For det femte foreslås den ufravigelige overgrænse på 8 uger for unge under 18 år nedsat til 4 uger. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt denne overgrænse bør kunne fraviges, har udvalget været delt. Flertallet foreslår, at isolation af unge under 18 år ud over 4 uger kan ske, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13. Flertallet foreslår endvidere, at der ikke fastsættes en ufravigelig øvre grænse for isolationens tidsmæssige udstrækning i denne type sager. Udvalgets mindretal foreslår, at 4-ugersgrænsen gøres ufravigelig.

- Det foreslås endvidere, at politiets anmodning om fortsat isolation skal fremsættes skriftligt over for retten, og at anmodningen skal være begrundet.
- Herudover foreslås den gældende forelæggelsesordning, hvorefter Rigsadvokatens godkendelse skal indhentes, inden politiet fremsætter anmodning om forlængelse af isolation ud over 3 måneder, lovfæstet. Samtidig foreslås af udvalgets flertal 3-månedersfristen nedsat til 8 uger. Udvalget foreslår herudover, at forlængelse af isolation ikke kan ske, hvis Rigsadvokatens godkendelse ikke er indhentet.
- Retsplejelovens § 747 om afholdelse af bevisførelse før domsforhandlingen (anticiperet bevisførelse) foreslås ændret med henblik på en øget anvendelse af anticiperet bevisførelse.
- Der foreslås skærpede regler om domstolenes begrundelsespligt ved afgørelser om isolation eller fortsat isolation.
- Adgangen til mundtlig behandling af kæremål om isolation foreslås udvidet.

[Link til betænkningen](#)